

Nr 224.

Ankom till riksdagens kansli den 10 juni 1918 kl. 7 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om anvisande av medel till beredande av tvångsuppfostran åt minderåriga manliga förbrytare m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

I den till riksdagen den 14 januari 1918 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under punkterna 28, 29 och 30 av andra huvudtiteln föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, beräkna dels i det till bestridande av avlöningar, arvoden m. m. uppförda ordinarie anslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona en förhöjning från dess nuvarande belopp, 40,300 kronor, med 16,600 kronor till 56,900 kronor, dels till kost och beklädnad åt eleverna vid anstalten å ordinarie stat såsom förslagsanslag ett belopp av 235,000 kronor, dels ock för ändrings- och nybyggnadsarbeten vid anstalten å extra stat för år 1919 såsom reservationsanslag ett belopp av 300,000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t i den nämnda dag avlåtna propositionen med förslag till tilläggsstat för år 1918 (nr 2) under punkterna 5 och 6 av samma huvudtitel föreslagit riksdagen att likaledes, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, å tilläggsstat för år 1918 såsom reservationsanslag beräkna dels till ändrings- och nybyggnadsarbeten vid statens uppfostringsanstalt å Bona ett belopp av 235,000 kronor, dels ock till inköp av vissa inventarier för anstalten m. m. ett belopp av 265,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 23 april 1918 dagtecknad, till statsutskottets förberedande behandling hänvisad proposition, nr 338, *Bihang till riksdagens protokoll 1918. 6 saml. 108 häft. (Nr 224.)* 1

under återopande av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för samma dag — med återkallande av den i innevarande års statsverksproposition under sjätte huvudtiteln vid punkt 70 gjorda framställning om anvisande på extra stat för år 1919 av dels ett förslagsanslag, högst 24,700 kronor, till avlöningar och vikariatsersättningar åt tjänstemän vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, dels ock ett förslagsanslag av 63,725 kronor såsom bidrag till driftkostnaderna i övrigt för samma anstalt — föreslagit riksdagen att

dels medgiva, att vid statens uppfostringsanstalt å Bona må i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet framlagda, av departementschefen förordade förslag, ej mindre komma till utförande följande byggnadsarbeten, nämligen uppförande av bostäder för åtta förmän samt ytterligare en bostadsbyggnad i ersättning för en äldre sådan, reparation av den s. k. Ornässtugan och av bokhållarbostaden, uppförande av en kolonibygnad vid utgården Bockfall, iståndsättande av en bostad för ladugårdsförmannen därstädes, anordnande av en nattvaktsbostad vid utgården Tryfall samt uppförande av en ny elevavdelning, omfattande, förutom uthus, en huvudbyggnad och två flyglar, samt av en lantbruksinspektorsbostad och en verkstadsbyggnad, än även anskaffas inventarier till anstaltens sjukstuga, kolonibygnaden vid Bockfall, fyra enkelrum i skolhusets vindsvåning samt den nya elevavdelningen, allt för en beräknad kostnad av sammanlagt 750,000 kronor;

dels för påbörjande av oförmälda byggnadsarbeten och inventarieanskaffning anvisa under andra huvudtiteln

ej mindre å tilläggsstat för år 1918 ett reservationsanslag av 235,000 kronor

än även å extra stat för år 1919 ett reservationsanslag av 300,000 kronor;

dels besluta, att statens vårdanstalt för alkoholister, som för närvarande är förlagd till Venngarn i Stockholms län, skall från tidpunkt, som Kungl. Maj:t bestämmer, vara tillsvidare förlagd till Salbohed i Västmanlands län samt att, jämväl från tidpunkt, som Kungl. Maj:t bestämmer, skall till Venngarn vara tillsvidare förlagd en statens uppfostringsanstalt för minderåriga manliga förbrytare;

dels å tilläggsstat för år 1918 bevilja

ej mindre under andra huvudtiteln till utförande av vissa ändringsarbeten å Venngarn, i huvudsaklig överensstämmelse med ett av styrelsen för statens uppfostringsanstalt å Bona i ärendet framlagt förslag, ett reservationsanslag av 1,500 kronor

än även under sjätte huvudtiteln

till utförande, i huvudsaklig överensstämmelse med ett av departementschefen förordat förslag, av vissa ändringsarbeten å kolonibyggnaden vid Salbohed samt till inköp och reparation av en del bostadslägenheter därstädes ävensom till komplettering av inventarierna för Salbohedsanstalten ett reservationsanslag av 20,000 kronor samt

till bestridande av inlösen från Föreningen Floda kolonier av denna tillhöriga, vid Salbohed befintliga byggnader samt levande och döda inventarier ävensom av ersättning åt föreningen för vid Salbohed nedlagda förbättringsarbeten ett förslagsanslag, högst 75,000 kronor;

dels godkänna ett av departementschefen i ärendet framlagt förslag till förändrad avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, att tillämpas från och med år 1919;

dels föreskriva, att för åtnjutande av avlöning enligt den sålunda framlagda förändrade avlöningsstaten för nyssnämnda anstalt skola i tillämpliga avseenden gälla de allmänna villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av avlöningsförmåner enligt den för anstalten nu gällande avlöningsstaten, med tillägg dock, att semester må årligen, då sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas av den i den nya avlöningsstaten upptagna verkmästaren under en månad;

dels från och med år 1919 höja det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda bestämda anslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona från dess nuvarande belopp 40,300 kronor med 16,600 kronor till 56,900 kronor;

dels från och med år 1919 under andra huvudtiteln uppföra ett ordinarie förslagsanslag till statens uppfostringsanstalt å Bona å 175,000 kronor;

dels bevilja

ej mindre under andra huvudtiteln

till avlöande av tjänstemän vid statens uppfostringsanstalt å Venn-garn å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag, högst 31,470 kronor, till samma ändamål å 1918 års tilläggsstat ett förslagsanslag, högst 15,735 kronor,

till kost och beklädnad åt de i statens uppfostringsanstalt å Venn-garn intagna elever m. m. å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag å 98,000 kronor samt

till samma ändamål å 1918 års tilläggsstat ett förslagsanslag å 40,000 kronor,

än även under sjätte huvudtiteln å extra stat för år 1919

till avlöningar och vikariatsersättningar åt befattningshavare vid statens vårdanstalt för alkoholister å Salbohed ett förslagsanslag, högst 17,000 kronor, samt

till bidrag för driftkostnaderna i övrigt för samma anstalt ett förslagsanslag av 23,000 kronor;

dels ock tillåta,

ej mindre att för år 1918 erforderliga avlöningar och vikariatsersättningar åt befattningshavare vid statens vårdanstalt för alkoholister å Salbohed må bestridas från det i 1918 års riksstat under sjätte huvudtiteln uppförda anslaget till avlöningar åt tjänstemän vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister,

än även att driftkostnaderna i övrigt under år 1918 för statens vårdanstalt för alkoholister å Salbohed må bestridas från det i 1918 års riksstat under sjätte huvudtiteln uppförda anslaget till bidrag till driftkostnaderna i övrigt för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehaft *dels* tre inom första kammaren väckta motioner, två av herr *A. Petrén*, däruti hemställts, i den ena (nr 176), att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts framställning om förflyttning av statsanstalten för alkoholister och — i stället för att bevilja de anslag som i samband härmed begärts — ville *dels* bevilja de för inköp av Medevi säteri nödiga medlen och *dels* till Bonaanstaltens driftkostnader bevilja det anslag, som i den till innevarande års riksdag avlätna statsverkspropositionen begärts, och i den andra (nr 92), att riksdagen ville besluta sådan ändring i den av Kungl. Maj:t föreslagna utgiftsstaten för år 1919 rörande statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, att utgiftsposten »extra personal och vikariatsersättningar» ökas med 1,200 kronor eller från 4,495 till 5,695 kronor; samt en av herr *G. von Koch*, som föreslagit, att, för den händelse statens alkoholistanstalt förflyttas till Salbohed, riksdagen måtte bevilja — förutom de i propositionen nr 338 föreslagna medel för Salbohedsanstalten — ett ytterligare belopp av 97,000 kronor till utvidgning av nämnda anstalt att omfatta 60 platser i huvudsaklig överensstämmelse med det förslag som omförmäles i nämnda proposition sid. 80—81.

dels ock en av herr *Ingvarson* inom andra kammaren väckt motion (nr 132), i vilken hemställts, *dels* att riksdagen ville, med ändring i den av Kungl. Maj:t föreslagna lönestaten, bestämma grundlönerna för följande personal vid Venngarns alkoholistanstalt sålunda: husfader och befallningsman 1,700 kronor, maskinist 1,520 kronor, vårdare 1,275 kronor samt vårdare, som åtnjuter kost, däri inberäknat sjukvårdare, 735 kronor;

dels ock att öka det av Kungl. Maj:t begärda förslagsanslaget, högst 24,700 kronor, till avlöningar och vikariatsersättningar åt tjänstemän vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, med 1,800 kronor, till 26,500 kronor.

I fråga om de skäl motionärerna till stöd för sina förslag anfört, får utskottet hänvisa till motionerna.

Uppfostringsanstalten å Bona var från början beräknad för 96 elever. Därefter hava tid efter annan måst vidtagas utvidgningsarbeten för beredande av sovplatsutrymme åt det ständigt ökade antalet elever. Sålunda beviljade, på framställning av Kungl. Maj:t, 1916 års riksdag medel till utförande av vissa ändrings- och nybyggnadsarbeten vid anstalten, varigenom skulle beredas utrymme för ytterligare 40 elever, så att anstalten därefter skulle stå rustad att mottaga sammanlagt 136 elever. Denna utvidgning skulle åstadkommas på det sätt, att i de delar av de båda elevbyggnaderna — betecknade den ena med A och den andra med B —, som inrymde bostäder för två avdelningsföreståndare och två förmän, skulle anordnas två sovsalar, rymmande vardera 20 elever, samt att åt de befattningshavare, vilkas bostadslägenheter sålunda toges i anspråk för detta ändamål, i stället skulle inredas bostäder dels i särskilda för sådant ändamål uppförda byggnader — en avdelningsföreståndarbyggnad och två förmansbostäder — dels ock i den skolhusbyggnad, som jämväl skulle uppföras för de beviljade medlen. Likaledes på framställning av Kungl. Maj:t beviljade vidare 1917 års riksdag ytterligare medel till beredande av ökat sovplatsutrymme vid anstalten. Dessa medel avsågo uppförande av en särskild sjukstuga för anstalten. Härigenom skulle de nuvarande sjuksalarna — inrymda i ekonomibyggnaden — kunna apteras till sovsalar för tillhoppa 12 elever. Denna anordning är dock att betrakta som allenast provisorisk. Enligt den plan till Bonaanstaltens utvidgning, som fattigvårdslagstiftningskommittén framlagt i sitt den 2 december 1915 avgivna betänkande med förslag till lag om ändring av 5 kap. 3 § strafflagen m. fl. författningar samt till därav föranledda åtgärder i avseende å anstalten för minderåriga förbrytare, skulle dessa lokaler användas till arbetsavdelning för mera svår-

hanterliga elever, varigenom skulle vinnas ett av Bonastyrelsen med styrka framhållet önskemål.

Den nya avdelningen för 20 elever i avdelningen B har tagits i bruk under sistlidna års höst. Motsvarande avdelning i elevbyggnaden A har blivit klar till inflyttning den 1 maj i år, vid vilken tid jämväl sjukstugan varit färdig samt de nuvarande sjuklokalerna kunnat apteras till sovsalar. Alldeles fränsett rent provisoriska åtgärder — såsom elevers placering i korridorerna utaför sovsalarna samt i sovsalarnas förrum — finnes alltså för närvarande vid anstalten sovplatsutrymme för tillhoppa 148 elever.

Av lämnade statistiska uppgifter och gjorda beräkningar framgår, att platsbehovet beträffande till tvångsuppfostran dömda minderåriga manliga förbrytare för närvarande uppgår till omkring 240 samt att detta behov kan väntas komma att växa så, att det under år 1919 kommer att belöpa sig till i medeltal 320. Mot dessa siffror svara, som nämnts, för närvarande allenast 116 verkliga anstaltsplatser, vilket antal dock väntas bli under den närmaste tiden utökat till 148. Bonaanstalten, i vilken nu med provisoriskt anlåtande av alla tillgängliga utrymmen äro intagna 222 elever, är sålunda för närvarande i hög grad överbelagd, och detta oaktat finnes det minderåriga brottslingar enligt av uppfostringsanstaltens direktör lämnad uppgift till ett antal av 20, med avseende å vilka domstols förordnande om deras intagande i allmän uppfostringsanstalt ännu icke kunnat bringas i verkställighet till följd av brist på anstaltsutrymme.

Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag, i vad detsamma avser att avhjälpa den rådande bristen å anstaltsplatser av ifrågavarande art, innebär dels verkställande av en del nybyggnads- och ändringsarbeten vid Bonaanstalten, dels uppförande av en ny avdelning vid Bona, dels ock vidtagande av vissa provisoriska åtgärder i angivna syfte.

De nybyggnadsarbeten, som alldeles oberoende av den nya elevavdelningens tillkomst äro avsedda att komma till utförande, äro följande, nämligen:

- uppförande av 8 förmansbostäder;
- rivning av en mitt emot anstaltens huvudingång belägen äldre byggnad och dennas ersättande med en ny byggnad till bostäder åt en förman samt ett eldare- och maskinistbiträde;
- reparation av en äldre byggnad, den s. k. Ornässtugan;
- reparation av bokhållarbostaden;
- iståndsättande av en dagsverkarestuga vid utgården Bockfall;

uppförande av en kolonibyggnad vid samma utgård samt rivning av en äldre byggnad därstädes; samt inredande av en nattvaktsbostad i huvudbyggnaden vid utgårdens Tryfall.

Förslaget angående den nya elevavdelningen avser uppförandet av själva den nya elevavdelningen, bestående av en huvudbyggnad och två flyglar ävensom uthus; en lantbruksinspektorsbostad och en verkstadsbyggnad.

Härtill komma åtgärder för ordnandet av anstaltens vattenförhållanden samt anskaffandet av inventarier.

Kostnaderna för de sålunda föreslagna ändrings- och nybyggnadsarbetena fördela sig sålunda:

Förmansbostäder	kronor	88,200
En bostadsbyggnads ersättande med en ny sådan	»	21,000
Reparation av den s. k. Ornässtugan	»	7,000
» » bokhållarbostaden	»	3,300
En kolonibyggnad vid Bockfall	»	24,000
Iståndsättande av en bostad för ladugårdsförmannen vid Bockfall	»	3,900
Anordnande av bostad vid Tryfall för ytterligare en nattvakt	»	1,600
Inventarier till sjukstugan, den nya kolonibyggnaden vid Bockfall m. m.	»	10,000
Nya elevavdelningen:		
huvudbyggnaden	kronor	280,000
östra flygeln	»	105,000
västra flygeln	»	102,000
uppförande av en vedförrådsbyggnad, provisoriskt inredd som arbetarbarack, i stället för en i kostnaden för elevbyggnaderna inräknad särskild arbetarbarack	»	500
	»	487,500
Inventarier till nya elevavdelningen	»	24,450
Lantbruksinspektorsbostad	»	27,000
Verkstadsbyggnad	»	52,000

Summa kronor 749,950

eller sålunda i runt tal 750,000 kronor.

Härtill kommer erforderligt belopp för ordnandet av vattenförhållandena vid Bona, vilket belopp dock ej ännu kan med någon större grad av tillförlitlighet beräknas och med vars äskande departementschefen därför ansett lämpligt böra anstå till ett annat år.

Vid prövningen av frågan om de åtgärder, som vore erforderliga för en stadigvarande utökning av anstaltsplatsernas antal, har till Kungl. Maj:ts behandling förelegat, förutom det nu framförda förslaget om en ny elevavdelning vid Boua, jämväl förslag om dels förvärvande för statens räkning av det i närheten av Bona belägna säteriet Medevi — i propositionen kallat Medeviprojektet — och dels apterande för ändamålet av Tuna kungsgård i Östergötlands län — benämnt Tunaprojektet.

Det s. k. Medeviprojektet går ut därpå, att staten skulle, med anlåtande av de å nionde huvudtiteln anvisade medel till inköp av skogbärande eller till skogsbörd tjänlig mark, förvärva en omkring 8 kilometer från Bona belägen egendom, Medevi säteri, samt att därå skulle inrättas en, åtminstone till en början, under Bonaanstalten lydande jordbrukskoloni av provisorisk karaktär, vilken koloni dock sedermera möjligen skulle kunna, efter erforderliga om- och nybyggnader, utvecklas till en institution av mera stadigvarande och självständig art. Det lägsta pris, till vilket säljaren efter förda underhandlingar förklarat sig vilja föryttra egendomen, uppgår emellertid till 390,000 kronor. Enligt domänstyrelsens värdering skulle ett förvärvande av egendomen på de av säljaren erbjudna villkoren innebära en överbetalning med 131,000 kronor eller över 50 procent. Kostnaden för anordnandet å Medevi av en provisorisk jordbrukskoloni för 40, högst 60 Bonaelever skulle — alldeles fränsett utgifterna för själva jordbrukets övertagande, vilka uppskattats till 170,000 kronor — draga en engångskostnad av omkring 95,000 kronor eller med tillägg av nyssnämnda överbetalning tillhoppa omkring 226,000 kronor.

Beträffande det s. k. Tunaprojektet, som icke föreligger i avslutat skick, har Bonastyrelsen, efter besök å platsen, i underdånig skrivelse förklarat, att, såvitt vid besöket kunnat bedömas, 30 å 40 elever syntes efter successiv beläggning kunna där få sängplatser, samt att kostnaden för anskaffning — eventuellt inlösen — av vid Tuna erforderliga levande och döda inventarier måste bliva avsevärd.

Vad så härefter angår de Kungl. Maj:ts prövning underställda förslagen om vidtagande av provisoriska åtgärder i nu förevarande avseende äro i främsta rummet att märka förslagen om apterandet tillsvare för nu ifrågavarande ändamål av antingen statens vårdanstalt

för alkoholister vid *Venngarn* i Uppland eller den under föreningen Floda kolonier lydande alkoholistanstalten vid *Salbohed* i Västmanland.

Kungl. Maj:ts förslag i förevarande hänseende innebär apterande av statens nuvarande alkoholistanstalt vid *Venngarn* till provisorisk uppfostringsanstalt samt inrättande å *Salbohed* av en, likaledes provisorisk, statlig vårdanstalt för alkoholister.

Kostnaderna för genomförande av detta förslag skulle, vad till en början beträffar *Venngarn*, varest allenast vissa mindre förändringar — åtgärder för möjliggörande av övervakning och kontroll samt inredning av vissa verkstadslokaler — erfordrades, belöpa sig till 1,500 kronor.

Vad åter angår *Salbohedsanstaltens* omändring, skulle kostnaderna härför uppgå till följande belopp:

Reparation och utbyggnad av kolonibyggnaden	5,000: —	
Inköp av en del närliggande lägenheter och deras reparation	10,000: —	
Komplettering av inventarier	5,000: —	kronor 20,000: —
Lösen till föreningen Floda kolonier:		
För byggnader och diverse arbeten	35,000: —	
För levande och döda inventarier	40,000: —	» 75,000: —
		Summa kronor 95,000: —

Genom de sålunda föreslagna anordningarna skulle å uppfostringsanstalten å *Venngarn* kunna omedelbart emottagas 100 elever och efter några obetydliga omändringar ytterligare 30 elever. Å vårdanstalten å *Salbohed* skulle beredas plats för 35 internister.

Vad slutligen angår de för uppehållande av driften å de särskilda anstalterna erforderliga anslag innebär Kungl. Maj:ts förslag i fråga om *Bonaanstalten* dels höjning av de för direktören samt pastorn och förste läraren förut fastställda löner ävensom av det till ersättning åt vikarier under semester och tjänsteresor i nu gällande stat uppförda belopp av 1,500 kronor, dels ock uppförande å avlöningsstaten för anstalten av ej mindre en befattning såsom verkmästare och avdelningsföreståndare än även 8 nya förmansbefattningar, därav 3 må kunna erhålla förordnande såsom gruppledare.

Vid genomförande av detta förslag skulle den ordinarie avlöningsstaten för uppfostringsanstalten å *Bona* från och med år 1919 få följande utseende:

	Lön eller mot-svarande	Tjänst-görings-penningar eller mot-svarande	Arvode för särskilt uppdrag	Summa	
1 direktör	3,000	2,000	—	5,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 pastor och förste lärare, arvode	2,700	1,300	—	4,000	
1 lantbruksinspektör, tillika avdelningsföreståndare	1,600	1,000	—	2,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor och efter 10 år med ytterligare 400 kronor.
1 andre lärare, tillika avdelningsföreståndare, arvode..	1,600	1,000	—	2,600	
1 verkmästare, tillika avdelningsföreståndare	1,600	1,000	—	2,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 tredje lärare, arvode.....	1,200	900	—	2,100	
1 bokhållare	1,200	900	—	2,100	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 maskinist	1,000	550	—	1,550	
1 förman med förordnande såsom gruppleddare	800	500	200	1,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
6 förmän med d:o	4,800	3,000	1,200	9,000	
1 förman	800	500	—	1,300	
14 förmän	11,200	7,000	—	18,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 50 kronor och efter 10 år med ytterligare 50 kronor.
1 husmoder, jämte fri kost...	700	—	—	700	
Till arvode för orgelspelning	--	—	—	400	
Till ersättning åt vikarier under semester och tjänsteresor	—	—	—	3,250	
Summa	—	—	—	56,900	

Anm. För husmodern utgör pensionsunderlaget lönen jämte, i förekommande fall, intjänade ålderstillägg.

Det ordinarie anslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona, som i 1918 års riksstat är upptaget till 40,300 kronor, skulle alltså behöva höjas med 16,600 kronor till 56,900 kronor, eller till samma belopp, vartill det beräknats i innevarande års statsverksproposition.

I innevarande års riksstat är till kost och beklädnad åt eleverna vid Bonaanstalten m. m. upptaget ett förslagsanslag å 85,000 kronor.

Enligt styrelsens beräkning skulle utgifterna från förslagsanslaget till Bonaanstalten kunna för år 1919 beräknas till 193,885 kronor. Därifrån borde dock avdragas den uppskattade inkomsten under samma år av den vid anstalten bedrivna rörelsen. Förslagsanslaget skulle följaktligen enligt styrelsens mening kunna för ifrågavarande år bestämmas till 173,000 kronor.

För erhållande av en mera avrundad slutsumma har departementschefen emellertid ansett ifrågavarande anslag böra i 1919 års stat upptagas med ett till 175,000 kronor förhöjt belopp.

Det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till avlöningsstat för uppfostringsanstalten å Venngarn har följande utseende:

	Oreducerat belopp	Pensionsavgift motsvarande belopp	Reducerat belopp	Tjänstgöringspenningar	Arvode för särskilt uppdrag	Summa	
1 direktör	2,700	100	2,600	1,300	—	3,900	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 förste lärare	1,900	100	1,800	1,100	—	2,900	
1 assistent (räkenskapsförare och uppbördsman)	1,200	50	1,150	900	—	2,050	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 lantbruksinspektör	1,200	50	1,150	900	—	2,050	
1 maskinist	1,000	30	970	550	—	1,520	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
1 förman med förordnande såsom gruppleddare	800	25	775	500	200	1,475	
2 förmän med d:o	1,600	50	1,550	1,000	400	2,950	
1 förman	800	25	775	500	—	1,275	
9 förmän	7,200	225	6,975	4,500	—	11,475	
1 husmoder, jämte fri kost	700	25	675	—	—	675	Efter 5 år kan lönen höjas med 50 kronor och efter 10 år med ytterligare 50 kronor.
Predikant, arvode	—	—	—	—	—	1,200	
Summa	—	—	—	—	—	31,470	

Anm. Med undantag av predikanten erhålla alla fri bostad, fri uppvärmning (eller bränsle) och elektrisk belysning (enligt styrelsens bestämmande). Huggning och sågning av bränsle ävensom armatur och lampor för elektrisk belysning bekostas dock alltid av befattningshavaren. Förmännen och husmodern bekomma beklädnadsersättning, en var av de förra med 100 kronor och den senare med 50 kronor för år. Befattningshavare må kunna tilldelas trädgårds- eller planteringsland (enligt styrelsens bestämmande).

Därest direktören tillika ombesörjer predikantens göromål må han få åtnjuta så stor del av predikantarvodet, som Kungl. Maj:t bestämmer.

För det fall att direktören åtnjuter för befattningen uppfört ålderstillägg, skall det pensionsavgift motsvarande belopp, som skall avdragas å lönen, utgöra 150 kronor.

Befattningshavare vid anstalten må i fråga om rätt till ålderstillägg räkna sig till godo tid, varunder han varit innehavare av motsvarande eller jämförlig befattning vid anstalten under den tid den utgjort vårdanstalt för alkoholister.

Därest predikant icke enligt avtal med styrelsen äger att genom anstaltens försorg åtnjuta fria resor, erhåller han resekostnadsersättning enligt fjärde klassen i resereglementet, att utgå från det såsom bidrag till driftkostnader för anstalten beviljade förslagsanslaget.

För kost och beklädnad åt de å Venngarnsanstalten intagna elever har Kungl. Maj:t i enlighet med Bonastyrelsens förslag ansett erforderligt å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag å 98,000 kronor.

För uppehållande av verksamheten å den nya Venngårnsanstalten erfordras emellertid, att medel anvisas jämväl å 1919 års tilläggsstat. Även dessa medel torde böra beviljas i form av dels ett förslagsanslag till visst högsta belopp till avlönande av tjänstemän vid anstalten, dels ock ett förslagsanslag utan begränsning till kost och beklädnad åt eleverna m. m.

Under förutsättning att, såsom antagligt, den nya verksamheten å Venngårn kan taga sin början den 1 nästkommande juli, skulle den tid under år 1918, under vilken befattningshavarna vid anstalten skulle komma att avlönas från det förstnämnda av nyssberörda två anslag, uppgå till ett halvt år. Anslaget å 1918 års tilläggsstat till avlönande av tjänstemän vid den nya Venngårnsanstalten har därför satts till halva det belopp, 31,470 kronor, som för sådant ändamål föreslagits å 1919 års riksstat, eller således till 15,735 kronor.

Det andra av de båda nyssnämnda anslagen — anslaget till kost och beklädnad åt eleverna m. m. — har åter ansetts kunna äskas med något mindre belopp än hälften av motsvarande anslag i 1919 års riksstat. Med hänsyn särskilt till den dyrtid, som för närvarande är rådande och som torde kunna antagas komma att räcka året ut, men med vilken man ej i samma grad räknat vid bestämmandet av 1919 års anslag, har nu förevarande anslag å 1918 års tilläggsstat äskats med i runt tal 40,000 kronor.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna avlöningsstaten för vårdanstalten å Salbohed har följande utseende:

	L ö n			Tjänst- gö- rings- pennin- gar	Sum- ma	
	Ored- cerat belopp	Pen- sions- avgift mot- svarande belopp	Redu- cerat belopp			
1 föreståndare	2,700	100	2,600	1,300	3,900	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 assistent och räken- skapsförare	1,200	50	1,150	900	2,050	
1 hufvader	900	50	850	700	1,550	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 befallningsman	900	50	850	700	1,550	
1 vårdare	600	25	575	500	1,075	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
1 vårdare	350	15	335	250	585	
2 vårdare	700	30	670	500	1,170	Därjämte fri kost och möblerad bostad. Efter 5 år kan lönen höjas med 75 kronor och efter 10 år med ytterligare 75 kronor.
1 hushållerska	350	15	335	250	585	
Läkare, arvode	—	—	—	—	2,000	Fria resor.
Predikant, arvode	—	—	—	—	600	D:o.
Summa kronor	—	—	—	—	15,065	

Anm. Med undantag av läkare och predikant erhålla alla fri bostad, fri uppvärmning (eller bränsle) eventuellt elektrisk belysning (enligt styrelsens bestämmande). Huggning och sågning av bränsle ävensom armatur och lampor för elektrisk belysning bekostas dock alltid av befattningshavaren. Vårdare bekommer beklädnadsersättning med 100 kronor. Befattningshavare må kunna tilldelas trädgårds- eller planteringsland (enligt styrelsens bestämmande).

Därest föreståndaren tillika ombesörjer läkarvården eller predikantens göromål, må honom kunna tilläggas härför upptaget arvode.

För det fall, att föreståndaren åtnjuter för befattningen uppfört ålderstillägg, skall det pensionsavgift motsvarande belopp, som skall avdragas å lönen, utgöra 150 kronor.

Befattningshavare vid anstalten må tillåtas att i fråga om rätt till ålderstillägg räkna sig till god tid, varunder han varit innehavare av motsvarande eller jämförlig befattning vid statens vårdanstalt för alkoholister vid Venngarn.

Därest läkare och predikant icke enligt avtal med styrelsen äga att genom anstaltens försorg åtnjuta fria resor, erhålla de resekostnadsersättning, läkaren enligt tredje klassen och predikanten enligt fjärde klassen i resereglementet, att utgå från det såsom bidrag till driftkostnader för anstalten beviljade förlagsanslaget.

Beträffande anslaget till driftkostnaderna i övrigt vid Salbohedsanstalten har Kungl. Maj:t i huvudsaklig överensstämmelse med av anstaltens föreståndare uppgjorda beräkningar upptagit detsamma till 23,000 kronor.

Vad först angår förslaget om utvidgning av anstalten vid Bona har utskottet inför det obestridligt ökade behovet av anstaltsplatser för minderåriga, till tvångsuppfostran hänvisade manliga förbrytare funnit åtgärder för beredande av flera anstaltsplatser ofrånkomliga. Den plan till omändring och utbyggnad av nämnda anstalt, som föreligger i propositionen, synes också vara ändamålsenlig och i förhållande till de omständigheter, varunder byggnadsarbetena måste utföras, i kostnads-hänseende acceptabel. Utskottet har därför funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag härutinnan, med den erinran allenast, att det synes hava varit önskvärt, att utredningen rörande det definitiva ordnandet av anstaltens vattenfråga så bedrivits att förslag därom kunnat föreligga i samband med byggnadsplanen i övrigt.

Vidkommande härefter förslaget att aptera statens vårdanstalt för alkoholister vid Venn garn till provisorisk vårdanstalt för minderåriga förbrytare och samtidigt förlägga statens anstalt för vård av alkoholister till provisorisk anordning å Salbohed, har utskottet funnit sig icke kunna biträda detsamma. Visserligen vill utskottet icke bestrida nödvändigheten av att snara och effektiva åtgärder vidtagas från statens sida för att erforderligt antal vårdplatser måtte beredas för de till anstaltsvistelse hänvisade minderåriga manliga förbrytarne. Men utskottet har icke kunnat finna det tillrådligt, att den frågan löses på sådant sätt, att en annan från denna sak fristående av staten upprättad och nyorganiserad anstaltsvård för en helt annan kategori omhändertagna skall desorganiseras och förflyttas till en tillfälligt upprättad anstalt i syfte att sistnämnda vårdverksamhets ordinarie anläggning måtte kunna tillfälligtvis tagas i anspråk för de minderåriga förbrytarne. Därigenom komma båda dessa verksamhetsgrenar att bestå under ett provisorium, för vardera helt visst synnerligen ofördelaktigt och förbundet med ineffektivitet och svårigheter i övrigt av olika slag.

Utskottet vill i detta sammanhang erinra om, att ikraftträdandet av den av 1913 års riksdag antagna lagen om internering av alkoholister fick anstå, till dess staten hunnit upprätta vårdanstalten å Venn garn. Därom yttrade Kungl. Maj:t i propositionen om nämnda anstalt till 1914 års riksdag, bland annat, att då det här gällde även för annans liv och säkerhet farliga alkoholister och sålunda individer, mot vilka samhället behövde skydda sig, så framstode det för Kungl. Maj:t som »en nödvändighet att från början utrusta anstalten med tillräckliga hjälpmedel att på samma gång fylla sin uppgift att skydda samhället mot de besvärliga och farliga alkoholister, som intagas där, samt tillika erbjuda möjligheter för arbete på dessas stadigvarande förbätt-

ring. Härmed torde det vara uteslutet att för den nu ifrågasatta anstalten använda sig av det uppslag, som överintendentensämbetet framkastat, nämligen att taga i anspråk någon mindre, ledigbliven fängelseanläggning. En rationell och bestående lösning av frågan torde icke stå att vinna på den vägen.»

Och gent emot ett då framställt förslag att, för att interneringslagen tidigare måtte kunna träda i kraft, en provisorisk statsanstalt måtte inrättas, anförde departementschefen, att en sådan anordning syntes vara »förenad med allt för stora vanskligheter». »Det vore icke tillrådligt», ansåg departementschefen, »att beröva vårdpersonalen de hjälpmedel, som ligga i en för ändamålet fullt färdiganordnad anstalt.» Han kunde »icke tillstyrka förslaget om vidtagandet av dylika provisoriska åtgärder». Och såväl statsutskottet som riksdagen godkände denna departementschefens uppfattning.

Skäl synes icke heller föreligga emot både anstaltsstyrelsen och det närmast sakkunniga och överordnade statsorganets, socialstyrelsens, bestämda avrådande att nu, sedan denna anstaltsvård blivit utrustad med en för dess ändamål särskilt anpassad anstalt, överflytta densamma till ett nytt provisorium. Den som motiv därför återopade omständigheten, att anstalten icke blivit till fullo belagd, synes icke böra få vara avgörande. Och detta så mycket mindre, som den ringa frekvensen å Venngarn för visso i stor utsträckning, på sätt både socialstyrelsen och motionären Petrén vitsorda, beror på, att, oavsett de inträffade kristidsrestriktionerna, både kommuner och enskilda på grund av obekantskap om lagens innebörd och möjligheter icke trots förpliktelsen därtill vidtagit tillräckliga åtgärder för att förverkliga lagens syftemål. Härtill kommer, att årets riksdag i särskild skrivelse begärt åtgärder i avsikt att ernå en utvidgning av interneringsförfarandet.

Utskottet har så mycket mindre kunnat biträda Kungl. Maj:ts förevarande förslag, som detta säkerligen i fortsättningen också kommer att bliva det för staten ekonomiskt ofördelaktigaste alternativet. Skall Venngarn bliva lämpligt såsom uppfostringsanstalt för minderåriga förbrytare, måste där uppenbarligen vida större anordningar göras, än som nu av Kungl. Maj:t föreslagits. Och skall anstalten å Salbohed kunna något så när fylla uppgiften såsom vårdanstalt för alkoholister, måste för visso helt andra belopp därför tagas i anspråk än de av Kungl. Maj:t nu äskade. I den av herr G. H. von Koch avgivna motionen äro tydligen endast minimianspråken i sådant avseende framställda, därest icke staten nu skall helt giva till spillo de principer, som helt nyss fått sitt uttryck såväl i lagen om behandling av alkoholister som

Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut om den därmed förbundna anstaltsvården.

Utskottets avstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag i förevarande avseende går därför ut på ett samtidigt tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag i statsverkspropositionen om anslag till anstalten å Venngarn. I sammanhang med yttrande över den ännu icke av riksdagen behandlade punkt 70 av sjätte huvudtiteln har utskottet också upptagit frågan om statens alkoholistanstalt å Venngarn till slutlig prövning.

Vid ovan angivna förhållanden har utskottet emellertid funnit sig böra ifrågasätta, huruvida icke Kungl. Maj:t måste på annat sätt lämnas möjlighet att snarast vidtaga åtgärder — förutom utvidgningarna av anstalten å Bona — för provisorisk anstaltsvård av minderåriga förbrytare. Och då utskottet icke varit i tillfälle att pröva, huruvida Salbohed därtill lämpligen låter sig användas eller om annan anordning i sådant avseende — exempelvis vid Medevi — står till buds och vore att föredraga, har ingen annan möjlighet återstått än att i enlighet med den av herr A. Petréns väckta motionen till Kungl. Maj:ts förfogande ställa ett förslagsanslag för ändamålet i fråga, därvid utskottet funnit sig böra förorda ett belopp av 200,000 kronor.

Med den ståndpunkt utskottet sålunda intagit, torde utskottet sakna anledning att närmare ingå på det av herr G. H. von Koch i dennes ovanberörda motion framställda yrkande.

I fråga om de av herrar Petréns och Ingvarson väckta motioner angående utgifts- och lönestaterna vid vårdsanstalten å Venngarn får utskottet hänvisa till sitt yttrande över Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under punkt 70 av sjätte huvudtiteln gjorda framställning.

Vad så till sist beträffar den av Kungl. Maj:t för statens uppfostringsanstalt å Bona föreslagna nya lönestaten ävensom de för bidrag till samma anstalts driftkostnader äskade beloppen, har utskottet funnit desamma icke giva anledning till erinran från utskottets sida.

Utskottet får sålunda hemställa,

att riksdagen må, med föranledande av Kungl. Maj:ts förevarande framställning och den av herr A. Petréns i anledning därav väckta motionen samt med avslag å den av herr von Koch i ämnet väckta motion

I. a) medgiva, att vid statens uppfostringsanstalt å Bona må i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet framlagda, av departementschefen förordade förslag, ej mindre komma till utförande följande bygg-

nadsarbeten, nämligen uppförande av bostäder för åtta förmän samt ytterligare en bostadsbyggnad i ersättning för en äldre sådan, reparation av den s. k. Ornässtugan och av bokhållarbostaden, uppförande av en kolonibygnad vid utgården Bockfall, istandsättande av en bostad för ladugårdsförmannen därstädes, anordnande av en nattvaktsbostad vid utgården Tryfall samt uppförande av en ny elevavdelning, omfattande, förutom uthus, en huvudbyggnad och två flyglar, samt av en lantbruksinspektorsbostad och en verkstadsbyggnad, än även anskaffas inventarier till anstaltens sjukstuga, kolonibygnaden vid Bockfall, fyra enkelrum i skolhusets vindsvåning samt den nya elevavdelningen, allt för en beräknad kostnad av sammanlagt 750,000 kronor;

b) för påbörjande av oförmälda byggnadsarbeten och inventarieanskaffning anvisa under andra huvudtiteln

ej mindre å tilläggsstat för år 1918 ett reservationsanslag av 235,000 kronor

än även å extra stat för år 1919 ett reservationsanslag av 300,000 kronor;

c) godkänna det av departementschefen i ärendet framlagda förslag till förändrad avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, att tillämpas från och med år 1919;

d) föreskriva, att för åtnjutande av avlöning enligt den sålunda framlagda förändrade avlöningsstaten för nyssnämnda anstalt skola i tillämpliga avseenden gälla de allmänna villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av avlöningsförmåner enligt den för anstalten nu gällande avlöningsstaten, med tillägg dock, att semester må årligen, då sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjutas av den i den nya avlöningsstaten upptagna verkmästaren under en månad;

f) från och med år 1919 höja det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda bestämda anslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona från dess nu-

varande belopp 40,300 kronor med 16,600 kronor till 56,900 kronor;

g) från och med år 1919 under andra huvudtiteln uppföra ett ordinarie förslagsanslag till statens uppfostringsanstalt å Bona å 175,000 kronor;

II. ställa till Kungl. Maj:ts förfogande ett belopp av 200,000 kronor att användas till vidtagande av provisoriska åtgärder i syfte att avhjälpa den rådande bristen på anstaltsplatser för minderåriga manliga förbrytare.

Stockholm den 10 juni 1918.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, O. M. Strömberg, G. M. H. Ekelund, J. Nilsson, H. F. Lamm, C. G. Ekman, J. L. Widell, A. Pers, greve N. F. Posse, N. Åkesson, C. A. Stålberg* och *C. I. Asplund* samt

från andra kammaren: herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *H. Andersson* i Skivarp, *J. Olofsson* i Digernäs, *A. Anderson* i Råstock, *J. Jönsson* i Revinge, *G. Odqvist, C. R. Jansson* i Falun, *K. A. Tengdahl, A. Wiklund* i Brattfors, *A. J. Andersson* i Gävle, *O. Nilsson* i Örebro och *A. Mossberg*.

Reservation:

av herrar *O. M. Strömberg, G. M. H. Ekelund, J. Nilsson, H. F. Lamm, J. L. Widell, A. Pers* greve *N. F. Posse, N. Åkesson, A. Andersson* i Skivarp, och *G. Odqvist*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Vad först — — — i övrigt.»

Vidkommande härefter de av Kungl. Maj:t föreslagna provisoriska åtgärder i syfte att råda bot för den nu rådande bristen på anstaltsplatser av ifrågavarande art, torde till en början böra framhållas, att

vid Bona från och med den 1 maj innevarande år kunnat beredas plats för 148 elever, under det att för närvarande förefinnes behov av 240 anstaltsplatser, ävensom att de ovannämnda föreslagna utökningarna av anstalten, genom vilka skulle vinnas ytterligare 88 platser, beräknats kunna i sin helhet stå färdiga först under senare hälften av år 1920. Besinnar man härjämte, att, med hänsyn till det växande antalet av minderåriga manliga förbrytare, det beräknats, att under år 1919 skulle komma att förefinnas behov av i medeltal 320 anstaltsplatser, lärar med önskvärd tydlighet framgå, att här föreligger ett trängande behov av ett snabbt och effektivt ingripande för att råda bot för den uppkomna bristen å anstaltsplatser, för så vitt icke allvarliga missförhållanden skola inträda. Då utskottet närmare granskat de olika förslag Kungl. Maj:t haft under omprövning vid denna frågas lösande, har utskottet, i likhet med departementschefen, icke kunnat undgå att finna det i och för sig föga tilltalande att förflytta den statliga alkoholistvårdande verksamheten från den anstalt, dit den så nyligen blivit förlagd, till en för dess ändamål mindre lämpad plats. När det emellertid, såsom ovan framhållits, här oavvisligen gällt att finna en utväg att på ett så snabbt och effektivt sätt som möjligt avhjälpa den rådande bristen på anstaltsplatser för minderåriga förbrytare, måste enligt utskottets förmenande det av Kungl. Maj:t i förevarande avseende framlagda förslaget anses vara det, som med minsta dröjsmål och på bästa möjliga sätt leder till det föresatta målet. Tages härjämte i betraktande det förhållande, att på grund av nu gällande restriktioner i fråga om utskänkning och utminuterering av spritdrycker — vilka med sannolikhet komma att bestå avsevärd tid framåt — alkoholistanstalernas klientel minskats i så avsevärd grad, att platsutrymmet för manliga patienter å statsanstalt och av staten erkända anstalter för närvarande är mer än tre gånger så stort som platsbehovet, torde förefintliga betänkligheter mot den föreslagna förflyttningen av statens alkoholistanstalt böra vika, särskilt då, såsom här är fallet, åtgärden i fråga är förestavad av ett allmänt intresse av största vikt och dessutom är avsedd att vara av allenast provisorisk art. På grund av det anförda och då slutligen det av Kungl. Maj:t härutinnan framlagda förslaget visat sig vara det jämväl ur ekonomisk synpunkt fördelaktigaste, anser sig utskottet böra förordna bifall till detsamma.

Vad så till sist angår de av Kungl. Maj:t för de särskilda anstalterna föreslagna lönestater ävensom de för bidrag till anstalternas driftkostnader äskade beloppen, har utskottet funnit desamma icke giva anledning till erinran från utskottets sida.

Med den ståndpunkt utskottet sålunda i förevarande ärende in-

tagit, har utskottet tillika ansett de av herr von Koch i hans ovanberörda motion ifrågasatta åtgärder i syfte att omedelbart anordna den föreslagna vårdanstalten för alkoholister å Salbohed att omfatta 60 vårdplatser icke för närvarande böra vidtagas, varjämte utskottet torde sakna anledning att yttra sig angående de yrkanden som framställts av herrar Petrén och Ingvarson i av dem väckta motioner beträffande utgifts- och lönestaterna för alkoholistanstalten å Venngarn.

Utskottet får förty hemställa,

att riksdagen må, med avslag å de i ämnet väckta motioner, i anledning av Kungl. Maj:ts förvarande framställning

I. medgiva, att vid statens uppfostringsanstalt å Bona må i huvudsaklig överensstämmelse med i ärendet framlagda, av departementschefen förordade förslag, ej mindre komma till utförande följande byggnadsarbeten, nämligen uppförande av bostäder för åtta förmän samt ytterligare en bostadsbyggnad i ersättning för en äldre sådan, reparation av den s. k. Ornässtugan och av bokhållarbostaden, uppförande av en kolonibygnad vid utgården Bockfall, istandsättande av en bostad för ladugårdsförmannen därstädes, anordnande av en nattvaktsbostad vid utgården Tryfall samt uppförande av en ny elevavdelning, omfattande, förutom uthus, en huvudbyggnad och två flyglar, samt av en lantbruksinspektorsbostad och en verkstadsbyggnad, än även anskaffas inventarier till anstaltens sjukstuga, kolonibygnaden vid Bockfall, fyra enkelrum i skolhusets vindsvåning samt den nya elevavdelningen, allt för en beräknad kostnad av sammanlagt 750,000 kronor;

II. för påbörjande av omförmälda byggnadsarbeten och inventarieanskaffning anvisa under andra huvudtiteln

a) å tilläggsstat för år 1918 ett reservationsanslag av 235,000 kronor,

b) å extra stat för år 1919 ett reservationsanslag av 300,000 kronor;

III. besluta, att statens vårdanstalter för alkoholister, som för närvarande är förlagd till Venngarn i

Stockholms län, skall från tidpunkt, som Kungl. Maj:t bestämmer, vara tillsvidare förlagd till Salbohed i Västmanlands län samt att, jämväl från tidpunkt, som Kungl. Maj:t bestämmer, skall till Venngarn vara tillsvidare förlagd en statens uppfostringsanstalt för minderåriga manliga förbrytare;

IV. å tilläggsstat för år 1918 bevilja

under andra huvudtiteln till utförande av vissa ändringsarbeten å Venngarn, i huvudsaklig överensstämmelse med ett av styrelsen för statens uppfostringsanstalt å Bona i ärendet framlagt förslag, ett reservationsanslag av 1,500 kronor,

under sjätte huvudtiteln

a) till utförande, i huvudsaklig överensstämmelse med ett av departementschefen förordat förslag, av vissa ändringsarbeten å kolonibyggnaden vid Salbohed samt till inköp och reparation av en del bostadslägenheter därstädes ävensom till komplettering av inventarierna för Salbohedsanstalten ett reservationsanslag av 20,000 kronor samt

b) till bestridande av inlösen från Föreningen Floda kolonier av denna tillhöriga, vid Salbohed befintliga byggnader samt levande och döda inventarier ävensom av ersättning åt föreningen för vid Salbohed nedlagda förbättringsarbeten ett förslagsanslag, högst 75,000 kronor;

V. godkänna ett av departementschefen i ärendet framlagt förslag till förändrad avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, att tillämpas från och med år 1919;

VI. föreskriva, att för åtnjutande av avlöning enligt den sålunda framlagda förändrade avlöningsstaten för nyssnämnda anstalt skola i tillämpliga avseenden gälla de allmänna villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av avlöningsförmåner enligt den för anstalten nu gällande avlöningsstaten, med tillägg dock, att semester må årligen, då sådant kan ske utan hinder för göromålets behöriga gång, åt-

njutas av den i den nya avlöningsstaten upptagna verkmästaren under en månad;

VII. från och med år 1919 höja det under andra huvudtiteln å ordinarie stat uppförda bestämda anslaget till statens uppfostringsanstalt å Bona från dess nuvarande belopp 40,300 kronor med 16,600 kronor till 56,900 kronor;

VIII. från och med år 1919 under andra huvudtiteln uppföra ett ordinarie förslagsanslag till statens uppfostringsanstalt å Bona å 175,000 kronor;

IX. bevilja

under andra huvudtiteln

a) till avlöande av tjänstemän vid statens uppfostringsanstalt å Venngarn å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag, högst 31,470 kronor,

b) till samma ändamål å 1918 års tilläggsstat ett förslagsanslag, högst 15,735 kronor,

c) till kost och beklädnad åt de i statens uppfostringsanstalt å Venngarn intagna elever m. m. å extra stat för år 1919 ett förslagsanslag å 98,000 kronor samt

d) till samma ändamål å 1918 års tilläggsstat ett förslagsanslag å 40,000 kronor,

under sjätte huvudtiteln å extra stat för år 1919

a) till avlöningar och vikariatsersättningar åt befattningshavare vid statens vårdanstalt för alkoholister å Salbohed ett förslagsanslag, högst 17,000 kronor, samt

b) till bidrag för driftkostnaderna i övrigt för samma anstalt ett förslagsanslag av 23,000 kronor;

X. tillåta,

a) att för år 1918 erforderliga avlöningar och vikariatsersättningar åt befattningshavare vid statens vårdanstalt för alkoholister å Salbohed må bestridas från det i 1918 års riksstat under sjätte huvudtiteln uppförda anslaget till avlöningar åt tjänstemän vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister,

b) att driftkostnaderna i övrigt under år 1918 för statens vårdanstalt för alkoholister å Salbohed må bestridas från det i 1918 års riksstat under sjätte huvudtiteln uppförda anslaget till bidrag till driftkostnaderna i övrigt för statens vårdanstalt å Venn-garn för alkoholister.»
